

Luonnonvaraosasto

Ympäristöministeriö

Viite Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 12.1.2021

Lausunto asetusluonnoksista koskien Keski-Pohjanmaan alueelle perustettavia valtion luonnonsuojelualueita

Asetusluonnokset koskevat Keski-Pohjanmaan maakuntaan perustettavia luonnonsuojelualueita. Kaikki perustettavat alueet ovat valtion omistuksessa ja ne on varattu jo aiemmin luonnonsuojelutarkoituksiin. Alueet kuuluvat pääosin eri suojeluohjelmiin ja Natura 2000 -verkostoon.

Keski-Pohjanmaalle on tarkoitus perustaa yhteensä 38 luonnonsuojelualuetta, joiden yhteispinta-ala on noin 15 027 hehtaaria. Näistä valtioneuvoston asetuksella perustettaisiin 22 luonnonsuojelualuetta, joiden pinta-ala on yhteensä noin 14 520 hehtaaria. Luonnonsuojelualueista 16 perustettaisiin ympäristöministeriön asetuksella. Näiden alueiden yhteispinta-ala on noin 507 hehtaaria.

Perustettavat luonnonsuojelualueet sijaitsevat Alajärven, Halsuan, Kannuksen, Kaustisen, Kokkolan, Kruunupyyn, Lestijärven, Perhon, Toholammin ja Vetelin kuntien tai kaupunkien alueella.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää hyvänä, että hirven metsästys on sallittu kaikilla alueilla paitsi vanhalla Linjalamminkankaalla ja myös metson, teeren, metsäjäniksen ja rusakon metsästystä on sallittu usealla alueella. Pyyn puuttumista sallittavista lajeista ilmeisesti sen uhanalaisuuden johdosta voidaan pitää huomattavana puutteena, koska metsäkanalinnuilla on hyvin tyypillistä suuretkin kannanvaihtelut pitkällä aikavälillä. Muistiossa asiaa ei perustella kuitenkaan mitenkään. Syklisyys on ollut pyyllä hyvin selvä ja tasainen tiheyden lasku on siihen kuuluva piirre. Uhanalaisuusarvioinnin ajanjakson loppuun osuu laskentahistorian heikoimmat kannantiheydet, mikä on vaikuttanut uhanalaisuusluokan muutokseen. Syksyinen lintukanta on kuitenkin keskimäärin toista miljoonaa yksilöä ja saalis riippuu pesinnän onnistumisesta. Suomen lajien uhanalaisuusraportissa 2019 pyyllä metsästys ei ole edes uhanalaisuuden syy tai edes uhkatekijä vaan metsien puulajisuhteiden muutokset ja satunnaistekijät. Viimeisimmässä direktiiviraportoinnissa ei pyynti ollut myöskään uhkana pyylle. Riistakolmiot.fi lajiraportissa (10.8.2020) todetaan, että pyyllä on kuluvana kesänä ollut Rannikko-Pohjanmaalla ja Pohjois-Hämeessä tavallista suuremmat poikueet. Etelä-Savossa ja Kaakkois-Suomessa poikueet ovat sen sijaan olleet normaalia pienempiä. Etelä-Hämeessä, Pohjois-Karjalassa ja Kainuussa poikasosuudet ovat olleet matalia. Pyyn tilanne kuvastaa hyvin, miten suurta alueellinen vaihtelua voi olla eri demografisissa tekijöissä. Keski-Suomessa, Etelä-Hämeessä, Kainuussa ja Kaakkois-Suomessa kuluvan kesän pyytiheydet ovat normaalia matalampia. Monilla alueilla kannan tiheyksissä on kuitenkin havaittavissa selvää elpymistä 4–5 vuoden takaisesta aallonpohjasta. Näillä alueilla tiheydet pitkäaikaisen keskiarvon tuntumassa

on hyvä uutinen. Maa- ja metsätalousministeriö katsoo, että oikeampi tapa rajoittaa pyyn metsästystä etenkin huonoina vuosina on maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla, jotka perustuvat saman kesän riistakolmiolaskentoihin. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan pyyn metsästyksen kieltäminen ei ole tarpeen ja pyyn metsästys tulisi edelleen sallia samoilla alueilla kuin teeren ja metson metsästys.

Heinäorsan, tavin ja telkän metsästys on sallittu ainoastaan Vattajaniemen suojelualueella. Maa- ja metsätalousministeriön mielestä näiden lajien metsästystä voitaisiin sallia myös laajemmin ainakin niillä luonnon-suojelualueilla, jotka eivät ole Natura 2000 verkoston SPA –kohteita.

Supikoiran ja minkin metsästys ollaan sallimassa luonnonsuojelulain 15 §:n mukaisella poikkeusluvalla. Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mielestä menettely vaikuttaa huomattavan kankealta, vaikka asiaa on ilmeisesti pyritty ratkaisemaan Etelän-Karjalan maakunnan luonnonsuojelualueilla 10 vuoden luvalla, joka on tehty laajemmalla Metsähallituksen hallintopäätöksellä. Supikoiran ja minkin pyynti tulisi mahdollistaa suoraan asetuksella ilman poikkeuslupamenettelyä ja tarpeetonta byrokratiaa kaikilla suojelualueilla. Valkohäntäpeurakanta on vahvistumassa myös Keski-Pohjanmaalla, joten myös valkohäntäpeuran metsästys tulisi sallia kaikilla alueilla suoraan asetuksella. Metsäkauriin jättäminen metsästyksen ulkopuolelle tulee kannan runsastuessa varmasti aiheuttamaan ongelmia etenkin rannikon suojelualueilla. Kannan vahvistumisesta antaa viitteitä kolarimäärä, joka on riistavahinkorekisterin mukaan lähes kaksinkertaistunut viimeisen kahden vuoden aikana suunniteltujen suojelualueiden vaikutusalueella (2018 20 kpl->2020 37kpl) pääasiassa 8-tiellä. Kannattaisi varautua myös kanadanmajava- ja villisikakannan mahdolliseen vahvistumiseen alueilla ja sallia myös niiden metsästys suoraan asetuksella. Luonnonsuojelulain 15 §:n käyttäminen ei ole riittävän nopea tai joustava kannan säätelyyn tai vahinkojen estämiseen. Ketun ja nädän metsästystä kannattaisi harkita kaikilla alueilla, mutta erityisesti SPA –alueilla, mikäli niiden linnuston pesimämenetystä halutaan parantaa. Pelkän minkin ja supikoiran pyynti ei välttämättä näillä alueilla johda riittävän hyviin tuloksiin.

Esityksen mukaan kalastuksen osalta luonnonsuojelualueilla

- 1) kalastuskohteissa saa kalastaa yleiskalastusoikeuksien (onkiminen, pilkkiminen ja viehekalastus yhdellä vavalla) nojalla, mutta
- 2) muuhun kalastukseen tarvitaan Luontopalveluiden myöntämä poikkeuslupa ja lisäksi Eräpalveluiden myöntämä kalastuslupa.

Tulisikin harkita olisiko kalastuksen luvitus luonnonsuojelualueilla hoidettavissa pienemmällä byrokratialla muun kalastuksen osalta.

Osastopäällikön sijaisena
Metsäneuvos

Marja Kokkonen

Erityisasiantuntija

Jussi Laanikari